Bygd. ... proletaarinuud negedegty | ...

Buriaad-Mongoliin YNEN

IK (b) namiin B-M. oboomo ba B-M. resp. TK bolon yiledb. eble-
l-H. zebleliin ezeneoos eder byri niitelegdene. IX zilde garça baina.

1933 onii Maarta 18 eder

№ 64 (921)

Zakika yne:
Sara byriiin 2 tek. 50 menge
3 sariin 7 tek. 50 m. 6 sariin
15 tek. 12 sariin 30 tek. Dugaar
nezeedlin yne 10 menge.

„B-M YNENII" KOROONII AADRIS:
Верхнеудинск, Центросоюзная, 18.
№№ телефонов; редактора—344, секретаря—323.

Kolkoosuudta kedee azaliin aliba kedelmeriiigi azalta ederoor cegneke tukai

SSSR ulasiin gazar tariaalanii narkomaadiin togtool

SSSR ulasiin tebiin gyicedkeke komitee daas 1933 onii janvaari sariin 30 eder garsan „kolkoosuudiigi bekizyylke tukai" togtool dotoroo „ tarilga kuriaaka sloozno maşiinaar kedelmeri kiigçed, gazar kakalag çad, seejelkeer tarilga kiigçed, garaar byteeke kende ba tuskai mergezeliin kedelmeriçed bolcn nariaadaar tarilgiin azalda jabagçadiin azaliin cegnelgiigi deeşe bolgokoor tukailaza, kedee azaliin eldeb janziin kedelmeriiigi azalta ederoor cegnekede zeşee bolko karaa zokioon togtooko" geke zuura SSSR ulasiin gazar tariaalanii aradiin komisaarta daalgaka geze togtool batalsan.

Ene togtooliigi bejelyylkiin tula SSSR-iin gazar tariaalanii aradiin komisaaraas gazariin byke emki zurganuud ba kolkoosiin pravleeninuudta duradkakani SSSR-iin gazar tariaalanii komisaaraas azaluudiigi gryype bolgon kubaaka tukai garsan zeşee giigi barimta bolgoko, eeriin kolkoosiin tus tusiin bodoto baidaliigi (gazariin kyrise, kedelmeriçe morin, zebseg maşiiniin baaza, bişe bişe çukala azaluud, şudalsan mergezeltei kedelmeriçen geke metiigi) erkebişe karaa bolgon, eeriin kolkoosiin byke azaluudta cegnelge zokiko ba azaliigi gryypenyyd bolgon kubaakiigi duradkana.

Byke kedelmerinyydni 7 gryype bolon kubaagdana. Tyynees 7 dugaar gryypede byleg oruulagdasan aad, kolkoosiin pravleeniiin togtoogdoson azalta ederiin noormiigi gyyrgesen kolkooçondo 2 azalta eder kedelsende toologdozo biçegdene. 6 dugaar dryypede oruulagdasan aad, azalta ederiin noormiigi dyyrgebelni 1,75 azalta ederiigi kedelmerilsende toologdono. 5 dugaar gryypede oruulagdasan aad, tyynii ederiin noormiigi dyyrgebel 1,5 azalta ederte toologdono. 4 dygeer gryypede oruulagdasan azaliin, ederiin byteeciin noormiigi dyyrgebel 1,25 azalta ederte tooloko baina. 3 dugaar gryypede oruulagdasan azaliin, ederiin noormiigi dyyrgebel 1 azalta eder kiisende tooloko. 2 dugaar gryypede oruulagdasan azaliin, ederiin noormiigi dyyrgebel, 0,75 azalta eder toologdoko ba 1 dygeer gryypede oruulagdasan azaliin, ederiin noormiigi dyyrgebel tyynde 0,5 azalta eder toologdoko baina.

7 dugaar gryypede oroko azaluudni akalagça tragtariiste, kombaineer, bukal booko maşiinaça, ulasa kadaka maşiinaça, terimevikomiin maşiinaça, svioklo maltaka maşiiniin maşiinaça, tariaa cokiko sloozno maşiiniin maşiinaça, kedelmerilesen cagaaraa ba mergezeliin zergeer negedygeer zergiin tragtariista, ertiin tarilgada seejelkeer tariaa kajagça ba jikeken kolkoosiin tyryylegçed orono.

6 dugaar gryypede oroko azaluudni kojor dugaar zirgiin tragtariista, kazuur ba şeerpeer tariaa kadagça lobogreike deere tariaa kajagçad, bukal tabigçad. morinii kyçeer tariaa cokiko maşiinada boolto, snoob kajagça, lamaki kadaka ba booko kedelmeriçen, jikeeken kolkoosiin tyryyleg çe.

5 dugaar gryypede oroko azaluudni, gazar kakalagça, seejelkeer tariaa tarigça, morin molotiilkodo boolto snoob kajaza egegçe, tariaa cokikodo çignyyr barigça, ulasa garaaraa kadagçad ba tyyniigi engeg çed, kykyryyze ba busa nariaadaar tarika tarilga kiigçed, nege zilees deeşe kedelmerilesen maliin peermiin erkilegçe ba zilees deeşe kedelmerilsen brigadiir.

4 dygeer gryypede oroko azaluud, gazariin kedelmeriiin yjede yrise kerenge zeegçed, ogoroodiin ba busa. tarilgiigi nariaadaar yileberilegçed, kortoobko maltagça, ekin zilde kedelmerileze baigaa brigadiir. ekin zilde kedelmerilze baigaa nigtalan bodogço, ekin zilde kedelmerileze baigaa maliin peermiin erkilegçe, nege zilde kedelmerileze baigaa akalagça moriço (kooniuk) ba moriçon, akalagça ykerçen ba gakai karagçadiin akalagça bolon koniço nii akalagça.

3 dugaar gryypede oroko azaluud, 4 dygeer gryypede toologdoogyi aad, gazar tariaalanii azalda jabasan kedelmeriçen, gazariin azaliin yjede busa eldeb juuma şiregçed, ebeliin cagta juuma çiregçe, gazariin ideegiigi kuriaagçad, talka ba tarilgiigi sakin karagçad, ekin zilde kedelmerilze baisan moriçon, şubuunii karuulçadiin akalagça, ynieeçeniigi daagça ba ynieeçen, 2 dugaar zilde kedelmerilze baisan koniçon. gakaiçan, ykerçen orono.

2 dugaar gryypede oroko azaluud gebel ekin zildee kedelmerilze baigaa ynieeçen, şubuunii karuulçan, ykerçen ba brigaadiin kool kiigçe poovoruud orono.

1 dugaar gryypede oroko azaluud. Kolkoos dotoriin busa azaluud, ger bairiin karuulçan, şoroi kamagçad, biçeg caasa neegçe.

II. Kedelmeriçeniigi gryype bolgon kubaaka ba eldeb janziin azaluudta cegnelge togtookodoo kolkoosiin pravleeni bol azalta ederiin toogiigi oloçoruulka jabadaldaa, ene zilees 20 proceentees ilyy busa baika ba gazar tariaalanii nege ziliin kedelmeriiin azalta ederiin cegneltiigi deeşe bolgokodoo ilangujaa gazar tariaalanii busa azaliin çegnelte ba zakiraanii gargaşiigi saaka meteer jikedkekiigi kyseke.

III. Moriçon, ykerçen ba busa mal azalda kedelmerilegçediin azalta ederiin toocogiini sara bykenii syylde gargaka. Gadana tedenii daaza, karaza baisan maliin sain muu baisanii zergeer 20 proceente koorondo azalta ederiini deeşe ba dooşooni bolono. Kerbee karaza baisan maliin muu baibalni tyynde azalta eder toologdoko ygei.

IV. mal azaliin gol endesen azalni men bolko kolkoosuudta mal azaliin kedelmeriçenii azalta eder bol nege zerge (razriaadaar) deeşee bolgogdono.

V. Өngersen zilde azalta ederiigi toolokodoo, byteesen azaliin çanariigi karaada abtadag ygei baisanii uçaraas SSSR-iin gazar tariaalanii aradiin komisaaraas kolkoosiin pravleeninuudta duradkakani.

a) Kolkoosiin geşyydiin gryype juu, ali tuskai niuuruudiin kiize dyyrgesen kedelmeriiigi brigadiirni tuşaan abaka.

b) Muu çanartai kedelmeri gebel. zabsartaigaar kakalsan tarilga, dutuu cokigdoson tariaan, tariaa kuriaakadaa urgaciigi geesen jabadal, ebese muu cabçaka g, m kedelmerinyydiigi brigadiiriin tuşaan abkiigi korika,

c) Brigaadiin azaliin dyyresenii syylde tyynii byteesen kedelmeriiigi kolkoosiin tyryylegçe bujuu, ali tyynii orologço tuşaan abaka. Tiin brigaadiin kiisen azaliin kangalta ygei baibalni kolkoosiin pravleeni bol brigaadiin ba brigadiiriin azalta ederees 10 procentiin koorondo azalta ederiigi dooşoni oruulna.

d) Brigaadaar kedelmerilze abasan tarilgiin urgacani dundaas deeşe baibalani kedelmerilsen byke azalta eder deereni brigaadiin geşyyd bykende 20 proceente kyrter azalta ederiigi deeşeni bolgoko, men dundaas dooşo urgaca absan brigaadiin azalta ederiigi 20 proceente kyrter dooşoni bolgoko josotoi.

SSSR ulasiin gazar tariaalanii
Narkomaad Jaakovliv.

[Ko]lkoosiin kelceete azaliig deede şatada ergeke

[19]33 ondo kolkoosuudta eldeb [kedel]ee azaliin kedelmerinyydiigi [azal]ta ederyydeer cegneke tukai [kede]lmeriin byteeciin noor[miin] tukai menee eder manai [...]do tunkaglagdasan SSSR-iin [ga]zar tariaalanii Aradiin Komisari[aadiin] togtooluud bol kolkoosuud[iin] azaliin emkidkeliigi caaşani sai[ziruulkiin] ba kolkoosiin kelceete [aza]ligi yrgekiin talaar jike udkatai [...].

[...]gersen zil kolkoosiin yiled[berii]n kelceete azaliigi bekizyyl[keki]n keregte jike yrenyydiigi ege[le]damzag ygei. Urada kegze[...]isan ederoor kedelmerilel [...]gsidkelees kolkoosiin azaliin [...]dkeliin kelceete josondo oloor [...] kolkoosuudta bolson belei. [Kolk]oosuudiin azaliin ba kolkoo[siin]izonuudiin kubaarida kabaa[...]kiin kemzyyriin kubi bolko [...] eder kolkoosuudta kende[lmeri]uri ezelezei.

[...]beç kelceete kedelmeriin jo[...]kenki kolkoosuudto gyiced [...]eyi deerees, jike saizaral[...]diigi kereglеke baina. Olon [kolk]osuudta kedelmeriiin cegnel[ge]dеlmeriin byteeciin noor[m]udiin kereg josoçolon zoki[...]ogyi baina. Kedelmeriin by[teeciin] noormo ba kedelmeriin [...]lan buruu ilgabarilagdadag [...]aas „ken jikeer ba sainaar [kede]lmeriledegbe, tere jikiigi aba[...] kolkoosiin barimtalka [...]osiigi gazaaka jabadal ali [...]gazaraa yzegdene.

[...] kolkoosiin kelceete azaliin gol [...] bol olonki kolkoosuudta [...]e baisan kedelmerinyydiin [...]ltenyydni kolkoosiin yiled[beri]ydiigi ton sulaar tylkize [...] baina.

[SSS]R-iin GTK-iin erdem ukaa[...]lgan şinzelke kolkoosiin in[...]iin şalgan yzesen 40 kol[koos]udta kolkoosiin gol kedel-merinyydte tyryylen jabasan kolkoosuudiin zil dotoroo n itedee 36 azalta ederyydiigi abkadani, tusalka çanartai zize kedelmeride jabasan kolkoosuud niitedee 202 azalta ederyydiigi tus tustaa abasan baika jum.

Iime baidal juun deerees garasan? Iime baidal olonki kolkoosuudta sezoonii (cagzuuriin) gazariin kedelmeriin yrgelzedee, erkilegdeke, cagzuuriin bişe, kedelmerinyydees ton bagaar cegnedegees boloson. Sezoonii kedelmeiinyydiigi iime buruugaar cegnel bol k lkoosuudiin gazariin azaliigi suladkan syidkeze baisan Kolkoosi'n yiledkeriin şiidkeke salbarini sezoonii kedelmeri bolko tula tyynii martaza bolko ygei. Mençelen sezoonii kedelmeriiin yjede, eder zil tezee e gedeg onisog ygiigi martaza bolko ygei.

Sezoonii kedelmeriiigi iimeer cegnedegees yiledberi ba kubaalga kojoriin koorondo jike tasal dal garza baisan.

Enyynii urida kedee azaliin kedelmerinyydiigi kolkoosuudta 5 şataar ilgadag baisanii 7 şatanuudiigi baigulsan, 7 doki şatada tuskai mergezesen ba men çukala sezoonii gazariin kedelmeriigi oruulozai. Ene şatada oruulagdasan kolkoosçuudiin kedelmerinyyd bol 1-deki şatiin kolkoosçuudiin kedelmeriees 4 dakin jikeer cegnegdeke. Ziseelbel: 7 daki şatiin kolkooşçi (akalagça tragtariista, kombainir, boolto boodog maşiniin maşiniista g.m.) kolkoosiin pravleeniin togtooson ederiin kedelmeriin noormiigi dyyrgekebel, tyynii telee 2 azalta eder abaka: 1 deki şatiin kolkooşçi (kolkoosiin storoz, şoroi kamagça ba bişe azaldotoriin mergezeegyi azaliin kedelmeriçed) kedelmeriiin byteeciin ederiin noormiigi gyicedkebel azalta ederiin kakasiigi abaka.

Enyynees gadana GAK-iin şine togtool kedelmeriiin çanar saizaruulkiigi çukalçalana. Kerbee kolkoosçi bol gazaraa mugaar kakalbal, tyyni şine togtooliin josoor dakin kakalaza gyicedkesenii koino kiisen kedelmeriingee telee azalta ederee abana.

Mençelen, jamar nege brigaa liin tyynde daalgasan kedelme liigi muugaar dyicedkebel, kolkoosiin pravleeni niite azalta ederyydees 10%-iigi kasaka ujalgatai. Kerbee brigaada tariaa kuriaalgiin kedelmeride sainaar kedelmerileze, kolkoosiin tarilgiin urgaciigi yrgebel tere brigandiin niite azalta ederyyd deere 20% nemeeke.

Enyyn deerees baicaabal, kedelmeriin byteeciin noormo bol byteesen azaliin çanai saizaruulgatai tasaldasagyi kolbootoi baikani ile.

SSSR-iin GAK-iin togtooson kedelmeriiin zişeete cegnelte ba kedelmeriiin zişeete noormiigi gariin abalga bolgokotoi kamja kolkoosuud tyyniigi azal kereg deereni bejelyylkedee, esediingee kolkoosiin kedelmeriin mai. gazariin çanar, maşiina ba tariaanii baidal g.m. ba esediingee kolkoosiin tuskai erke baidal deereni taaruulan gyicedkeke josotoi.

Kedee azaliin kedelmerinyydiin zeb cegnel ba kedelmeriin byteeciin zeb namiin baiguulga bol kolkoosuudta yiledberiin kyçiigi ergekiin çnkala yndesen men.

Menee eder manai sonindo tunkaglagdasan SSSR-iin GAK-iin togtooluudiin gyicedkee niudargaçuudiin tegşedkel, loodoriinuud, kolkoosiin yiledberiin gol kedelmerinyydees zyrkeeke ba kedelmeriiin çanrr tukai sanagaa tabika ygeinuudta tyynii şine çanga cokico ba kolkoosuudiinge bikizyylkiiu kyçete zebseg bolno.

[P]ariiziin komuuniin duraskalda

A. Barannikov

[187]1 ondo Pariiziin komuuna [...]kogdosoor egeel 54 zil en[...]el. Eide bol juunda tyyniigi [ma]l bolgozo temdegleke jo[...]bainabibdi? Uçarani bol [...]ideerekinii tyykede egeel [...] kedelmeriçen angi ba azal[...]daisanaa dailan togtoson [...]men tula şuu. Uridani keden [...]galabta bogooluudiigi eze[...]l, pomeeşçeguud ba kapita[...]ud darlaza baisan belei. [Ene]ni olon kubiskaluud bolo[...]bolbol, negen janziin mel[...]diigi negee janziin melzeg[...]aladag belei. Darlagdasan [...]aladag gartaa abça, darlag[...]ulas teree togtooson uçar [...]negenç baisan ygei şuu. [...]in komuuna bol byke dele[...] darlagdasan melzegdesen [...] tedener bol prolitaari angi[...]etelberi dooro erke çelee [...]çadasaniigi anka tyryyn ka[...]ai. Kedelmeriçen angi bol [...]çediin zasagiigi unagaza [...]eneriin ulasiin apparaa iigi [...]e çadakaas baitagai, şine [...]şine joso togtoozo çadakiigi [...]baisan belei.

[Ko]ni baga: Komuuna bol ke[del]meriçen angi zasagaa daigaar [...]a ba şine joso baiguulkadaa [...]emeceke, jaaza temeceke [...]ygein surgaal yzyylezei.

[...]in prolitariaat ba azalçan [...]bol ygeiren sandarama zob[...]n dalaida jadarakadaa 1871 [...]ebsegiin tulaagaar bolzo [...]a abasan baina. Tulaanii [...]in tyryyşiin yjede, tyynde [...]arinuudaas baitagai, zezeken [...]en ba engerkedee jikeç [...]lzenii zarim tedii kubini ka[...]lcasan azai. Gebeç, ede [...]dni udal ygei kubiskaliigi [...]egesen bainam. Edeneriin [...]udni (zizi byrzyi, laabkatai [...]açed) kubiskaliin prolitariiin [...]ba socializmiin zoril[...]os ajuuzai, zarim negeeş [...]dni eeriingee mederel tei [...]ygeigeer baisan belei. [...]ura ygei baisan belei.

[...]cala, prolitaarinar eesediin [...]abasan zasagaa arçalaza [...]igaa syylşiin tusal boltolo [...]rytele temecesen şuu. Tii[...] pariiziin prolitaarinariin [...]baatar zorig yzyylbeç, ko[...]a erkebişe unaka zailad ygei [...]. Juunda? Uçarani bol [...]ii kenç tusalasan ygei bai[...] kycee negedkesen kycetei [...]uudaar kyrieelegdeed bai-san belei.

„Fraanciin byke byrzyiten, bykii pomeeşçiguud, birziviigyyd, 7 abrikaantanuud, jike ba baga kulagaiçad bygedeeree, melzegçed bygedeeree tyyniigi (komuuniigi-erç. c.) darakiin tula negedezei" geze leenin biçesen baina jum. Kubiskaliin daisaad byrzyitenii ene kolboondo bol karankii tariaaçad ba mozenuudiin zize byrzitenigi komuuniigi unagalganda kamasuulal tataza çadasan baina.

Өөree pariiziin prolitarinar kubiskal kiike keregte gyiced beledkeltei boloo ygei baisan şuu. Prolitaariin kubiskal kiike keregte kamagiin tyryyn yiledberiin kyçenii kemzeenii gyiced sainaar kegzetle ba eesediin emkidkeliin zagsasl dutamag baisan belei. Traanca ulasta teie cagta ede bykiinyyd baigaa ygeişuu. Tere bol zizeg byrzyitenii agraarni oron baisan begeed labkatai naimaaçaad, burarkai urlaliin darkaçuud ba tariaaçad şiidkekii ezelze baisan jum. Kedelmeriçedte eeriin namaas baitagai profsojuuzaç ygei baisa. Magad, ilaltiin koino kedelmeriçed emkiden zagsaza bolko baisan bolboç, komuunada tiize baika cag baigaa ygei, tere bol juu bolzo belzo baisaniigi erjeze karakaa yristee ygei baitalani koontrorevoliuciin dobtolon orjoo ekilezei. Tiin bolkoo Pariiziin kedelmeriçediin koişolon ygeigeer ilakiin arga baidal baigaa ygei. „Pariiziin prolitaarinaar ogtotgoigi dobtolozo baina. Maarks keleesen jum.

Kubiskaliin daisad (koontrrevoliuciinkid) kycee negeden emkidezze çadakaltai zerge, ter yjiin Fraanciin Semceenovuud ba kol çaaguud, komuunaas urda dailaldaza baisan nieemesiin interveencenyydtei kamtaraza Pariiza kotodo yje nasandaa yzegdee ygei kereelge kiisen belei. Prolitaariangiin digtatuuratai temeceke cagtaa byrzyiten bol eesediin koorondiin zyriçeliigi martadag şuu. Zeblelte zasagta dobtolon oroson 18-20 onii yjiin interveencede iime baisan. SSSR ulasta esergyycen orko jabadalda kycee negedkeh orokoo jabadal meneeç baina. Galzuursan karian kycen bol komuuniigi gam ygei darazai. 30 mingan alagdazai, olon mingaad yie mecee aldaza' 50 minggaad tyrmede kabkaglagdazai tedenii zygeer ygei olonkidoni tologoigoo abkuu-lazai, mingaadaaraa kaatargada zaragdazai. Tiigeze galzuursan byrzyiten prolitaari angiin tulaani bosolgiigi darasan

Komuuna bol kedii daragdabaç kedii tyynii caaşaa bekizeke erke baidal ygei baidag, tyynii tyykete çanarni gyn jike baina. Tere bol zasagaa abasam prolitaari angi bol jaaza kedelmerileke josotoigi karuulazai. Komuuna bol yrgeliin ceregiigi ygei bolgozo. zebseglegdesen aradaar solison juma: şazanii ceme kiidiigi ulasiin caalinguuzaas salgasan ba poovuudiigi ulasiin calingaas salgasan surguuliigi şazanii baiguulamzaas seleelsen baina. Tere bol yndeseree demokratizim josonii aradiin zurgaani baiguulza zasagiin ba ulasiin alban gazariin calinguudiigi dunda kedelmeriçenii abadag calinii bujuu 200 tek deeşe bişe abkiin ziseede oruulsan baina. Komuuna bol orşozo baika yjedee talka bolgolgiin yiledberide sanniin cagiin kedelmeriigi, yiledberiin deere jala açaka baidaliigi korim olson, Pariizaas zugadasan kapitaliistanuudiin faabrig zavoduud yiledberilyylkiin tula kedelmeriçediin arteelinuudta ekiigi sonoskoson baina.

Ede bykii kemzeenyydni bodotooroo prolitaari angiin zasagiin jabuulalga baina.

Pariiziin komuuniin turşaligiigi byke delekein prolitaarinar eesediingee temeceliin keregte surgaal bolgon abasan jumaa. Enyynii turşaal deere prolitaari angiin bagşanar ba udaridagçanar Maarks, Engelis, Leenin ba Staalin-surasan jum.

Maarks ba Eengelis bol komuuniin ene zailad ygeigi kedii ileer mededeç, komuunarnuud bol „ogtorgoigi daiçalazai" gekeçelen komuuniigi ygei sanaza karasan belei. Juunda? uçarni bol komuuniin temeceenii tyykiin jike keregiin turşal bolzo baikiigi tede ilgaza ukaaza baina.

Maarks ba Eengles kojor tedenii biçesen komuniis Manifeestiin dotor, prolitaari angi zasagaa abka jnsotoi geze zaasan bol, Komuuniin koino tedener bol: „prolitaari angi bol ulasiin maşiinigi miin ezelelgeer dyyrke bişe, tyymiigi ebdeke josotoi" geze nemelte oruulsan jum.

Leenin bol eeriingee byke jabuulgada, ilangajaa Ogtiaabriin kubiskaliin yjede Pariiziin komuuniiu oopit turşalgiig teeşe jikeeken ankaralaa kanduulsan ba ene oopit turşalgiigi komuunistanuudiin zygees saitar şinzelen yzeke zailaşagyi geze tooloson baina. Leenin bol ilangujaa komuuniini alduunuud ba dutuunuudiigi şinzelen karakiigi komuunis tannuudiin kandalgiigi tabiuulan, teden deere angiin daisantai temeceke jabadalda seremzijee ergekiigi tedeniigi zagsaadag baisan.

anai yjede. manai oron dotor bolzo baigaa angiin temeceenii kurcadaliin erke baidal dotor angi ygei socialis belgem baiguulza baidasan odoo yjede, socialis baigulaltiin idebkitei baiguulagçadiin talaas komuuniin turşaligi sain tanilcaka çukala.

Manai ulasta bolzo baigaa kereg byken—baatarlig zorigto pariiziin komuunaarnuudai 1871 ondo eklegdesen keregiin yrgelzelel men bolno. Bide bol, prolitaariin digtatuuriin teleenii temeceeniii baatar zorigoor unasan pariiza manai ecegenerte kendeteigi gaşuudaliin ci temdegleleteigee kamta, tedene riin turşaliin gol surgaal bolgon şyyze, bide bol angiin daisantai temeceke temeceede seremzegeiigi ergeke keregte kurcaar kandaka josotoi bainabdi. 1925 ondo Nojaabriin 5-da olon ulasuudiin kedelmeriçediin teleegeleçiin delegaadad ygtedeke nek. Staalinda GPY geze oroniigi ygei bolgoko edii jumuu geze asuukadani nek. Staalin kariuucakadaa. „Pariiziin komuunaarnuudiin endyygi dabtaka dura ygeibdi. GPY bol prolitaariin daisanuudiigi syrdeeze baitagai" gesen yge dotor nilieeken jike udka baina şuu.

Komuuniin kedelmeriees surgaal bolgon abaza komuuniigi surgaaliin yndesen zyil bolko prolitaariin digtatuuriin teorido Maarks ba Eengelis kojor nemelte oruulsan baina.

Komuuniigi gam ygei darazai gebeç komuuniin keregni baisan ba baikaç baina. Tere bol biden dotor manai temecel dotor, socialis baigulaltiin eder bykenii bokron kedelmeri dotor baina şuu.

SSSR-iin gazar tariaalangiin narkomaadiin togtooloos tyyBeri

SSSR-iin Tebiin gyicedkeke komiteed bol „kolkoosuudiigi bekizyylke tukai" eeringee togtool dotor „kedee azaliin çukala çukala kedelmerinyyd deere, duuda zergiin kolkooşçoniigi byteeze çadamaar, byteeciin zişeete noormiigi kolkoosiin pravleeni bol kolkoos oyrini ilgaa, maşiina zebsegiin kyçen ba gazariin kyriseni erke baidal deere tuskailan abça, taaramzatalgaar ecesleh zokioogood tere noormiigi kolkooşçoni bygediin cuglaan deere bataluulka" gesen tukai gazar tariaalang 'Narkomaadta daalgasan baina.

1. Ene togtooliigi gyicedkekiin telee SSSR-iin gazar tariaalanii Narkomaad bol byteeciin noormiigi zokiookodo dooro zaagdasan zişeete noormo deerees yndesellegi gazariin keregiigi erkilegçe byke emkinyyd ba kolkoosiin pravleeninuudta durадkana.

1. Kabariin kakalgiigi 2 anzasatai pylyygeer 1-1.20 ga kakalka.

2. Kabariin kakalgiigi 2 morinii, 1 anzasatai plyygeer 0,6-0.8 gaa kakalka.

3. 2 salbaritai boronoigoor, negedabkar bornoiko bol 4-5 ga bornoiko.

4. 11 niuruutai seejelkeer 4-ees 5 kyrter ga tarika.

5. garaar 2,5-3,0 gaada yrise kajaka.

6. 1 ga kykyryyze ba naran cecegiin ebesiigi garaar ceberlekedee 5-7 kyn gyiceeke.

7. 1 ga kykyryyze ba naran cecegiin ebesiigi kerbee morioor ceberlebel 3-4 kyn gyiceeke.

8. Snoob ujadag ba eeree kajadag tariaa kadadag maşiinaar 4-ees 5 ga kyrter kadaka.

9. Lobogreike maşiinaar 4-5-6 ga kadaka.

10. MK-1100 maşiinaar 900-aas 1200 kyrter pyyd talka cokiko.

11. BDO-1034 maşiinaar 400-600 pyyd tariaa cokiko.

12. MK-900 maşiinaar 500-aas 700 kyrter pyyd cokiko.

13. 5 morinii maşiinaar 200-300 pyyd tariaa cokiko.

2. Өngөrөgçө zilde kolkoosuud bol gazariin keregiigi erkilegçe emkinyydiin zokiooson, byteeciin noormiigi kolkoosuudiin tus tusiin erke baidalaigi karaza taaruulan ygei kereglesen uçaruudiin olon baisan tula SSSR-iin Narkomzeem bol kolkoosiin pravleeninuud çukalçalan zaakani juub gekede by eeciin, ene noormiigi kolkoosiin pravleeni eesedee me deze kolkoos kolkoosiin tuskai erke baidal deere taaruulan zokiooko, kolkoosiin bygede gesyydiin cuglaan deere saitar kelcen togtooko josotoi begeed kolkoosiin maşiina, mal, tariaa ba gazariin kyriseni tuskai şinze baidalda taaruulan ene noormiigi deeşeni ba dooşoni oruulzo bolko baina.

3. Kolkoosuud dotoroo kolkosçonii kiisen azalta ederyydiigi kolkoosçondo biçekedee, kerbee tedeni tere noormoo byrin gyicedkebel biçeke josotoi begeed kerbee noormoo gyicedkee ygei baibal tyynii zişeegeer kolkoosiin pravleeni bol azalta ederyydiigi dooşoni bolgoko ba kerbee ilyybeçelen gyicedkebelni men tyynii zişeegeer azalta ederiin toogi deeşeni bolgoko baina.

SSSR-iin gazar tariaalanii
Narkom Ja. Jaakovliv.

1933 onii fevraali 28.

Maarks negçeseer 50 zil Bolsonii oigi Moskvaada engergesenii medee

Mockvaa, 17 (T) BaigçaMaartiin 14-nii eder Moskvaagiin jike kiatrta, Maarksiin negçeseer 50 ziliin oi gyicesende zoriuulsan bajariin kural bolbo. Staalin, Moolotov, Voroşilov, Kaliinin, Kyibeşev, Andreejev, Mikojaan, Manyiilsk, Steeckii, Bybnoov, Jaakovliv, Riindin, Sylimov, Kaminsskii, Kryyşev ba Maarks—Eenglis—Leenin istityydiin dereegtor Adoraatskii gegçeed prezidiumde suuri ezelen suubı. Nek. Staalin prizidymiin şiree dergede garkada bygedeeree bosozo Maarks—Leeniniі keregiigi yrgel zelegçe nek. Staaliniigi bajariin aliga taşalgaar ugtaba. Tus kuraliigi nek. Kaganooviç neebe. Maarks Leeninii instityydiin direegter Adoraatski gegçe iledkel kelebe Nek. Skeeckii gegçe bol delekei dekinii prolitaariin aldar gabijaaga geeni bolko Maarksda erkim paamitnig tabikiin tula delekeidekinii koonkursa sonoskoko tukai SSSR-iin AKZ-iin togtool sonosko kodoni jikeken aliga taşalga bolbo.

SSSR-iin aradiin komisaarnariin zebleliin togtool

1933 onii maarta 14-nii eder. Moskvaa Kreemli

Şinzelkii ukaanii komunizmiin yndese tabigça ba delekedekinii prolitaariin udaridagça manai bolko Kaari-Maarksiin paamitnig tabikiin delekeidekinii koonkursa tukai.

1) SSSR-iin aradiin komisaarnariin zebleliin togtookoni: Moskvaa kotodo Soveeduudiin Ordonii talmai deere paamitnig tabika delekeidekinii koonkursiigi sonoskoko.

2) Paamitnig tuşaa erkim sanaaçalga oruulagçadta dooro dursagdasan şagnaliigi tomilko gebel:

Negedygeer şagnal —100 mingan tekerig.
Kojordugaar şagnal — 50 mingan tekerig.
Gurbadugaar şagnal — 50 mingan tekerig.

SSSR-iin AKZ-iin tyryylegçe Moolotov
(Skriaabin).

SSSR-iin AKZ-iin keregerkilegçiigi orologço Miroşnikov.

OMSOMOOLIIN KɵDɵLMɵRI TUKAI

) Namiin Mozkomiin ʙa MKK-iin kamtarsan pleenym deere VLKSM-iin BM Mozkomiin sekretaar nɵk. DOGDOMIIN iledkel

ɵn iledkelnyydeer, BK(b) -iin ba TKK-iin janvaari- ymiin şiidkeberiigi gyice- ɵlyylke yjedeki, namiin liin jabaza baisan yyrge- elegdezei, eneni bol mɵn ɔronii komsomooliin em- jabuulgiɥn daiçalkii ça- raama mɵn baina. Buriaad msomool bol ene yyrge- ɵlɵɵ gyiced kariucalgatai iin komsomooliin kamag l bol, tedeneriin namiin iigi ali zerge kereg deere baisanarni ilerke baina

;, bi bol komsomooliin ılas tɵriin yyrge tukai ıgaar keleze, karin oliin kɵdɵlmɵriin bodoto ıud ba namiin kɵtɵlbɵri deere togtoko bainab.

— aa 12 zil engɵrsɵn enin bol BLKSM — iin 3 al deere komsomooliin ai kelene zuura temdeg- l „komuniis zaluuçuud- bol erke bişe gabşagai ıika josotoi ba tiin ka- ɵlmɵridɵ ɵɵriingɵɵ tusa- yzyylze, ɵɵsɵdiingɵɵ rigiigi gargaza baika jo-

50 şakuu nasatai bolood eteniigi komuniis niitii- m geze bodozo bolko ıner bol tere boltolo yke- karin odoo 15 şakuu jeten bol, komuniis nii- e ba ɵɵsɵdɵɵ ene niitii- lka bɵgɵɵd, edener bol yke nasanii yyrge bol gi baiguulka kereg mɵn eke josotoi“ gesen bai-

15-daki kuraliin şiidke- r kelegdeseni bol „kom- ol koto kɵdɵɵ nutagta aza akui, azal kɵdɵlmɵri ba ami- daraliin baidaliigi narizuulkiin şi- ne ekileltiin yyskegçe ba jabuula- gça baika josotoi. Komsomool bol teeknikiin aza akuin, josol bolbo- sorɵliin geeqdengi jabadaltai te- meceke temeceliin froonto deere namiin bodolgiigi jabuulka kere- gte tyynii negen çukala tuslagça bolko josotoi. Komsomool bol, piolitaariiin, tariaaçan ygeitei du- nda çadaltanii ɵrnɵn olon zaluu- çuudiigi socialiis baiguulaltiin ba tyynii manai ulasiin gadaadiin ba dotoriin kamag daisanuudaas ka- magaalkiin keregte kɵmyyzyylkiin çukala kyşyyrge baika josotoi“.

Leeninii komsomool bol ɵɵriin- gɵɵ kɵdɵlmɵriigi Iliiçiin ba tyy- nii namiin zakiaagaar zokioon ta- biza, ɵɵsɵdiingɵɵ kɵdɵlmɵriigi prolitaari angiin temeceliin zoril- godo medyylen jabuulza, ɵɵsɵd- iingɵɵ koinoos koto kedeegiin za- luu yjeteniigi daguulan, bolşoviig namiin ba nɵk. Staalin tyryytei tyynii TK-iin udaridalga doro ja- baza „ulasiin jabuulgiin olon jan- ziin surguuli bolson ba, socialiis baiguulaltiin gabşagai brigaada, Leeninii namiin daiçalkii çanartai tusalagça bolson baina.

Buriaad-Mongoliin komsomoo- liin emki bol VLKSM-iin negen kubi bolko tula uridaa geegdesen bolbosorol ygei kagas nyydel aza akuitai Buriaad oroniigi socialiis josoor şinedkeke keregte aguu ji- ke aça tusatai baikaar urigdasan baina. Ene yyrgiin tɵlɵɵ temece- seer, manai emki bol ɵɵsɵdiingɵɵ işe surtaliin ba ulas tɵriin kemzee- gi jikedkeze, angiiin daiçalkii ça- nariigi saizaruulza, socialiis bai- guulaltiin froonto byride ɵɵsɵdii- ngɵɵ zişeete kemzeegi jikedkesen baina.

aalga ba beledkeliin yjede kamag 27 komsomooloo kolkoosiingoo yiledberi deere gargaza tabisan ba tedeneriin 15 kyñi gabşagaigaar kɵdɵlmɵrilɵsenii tɵlɵɵ şagnagda- san baina.

Kolkoosiin yiledberi deere gab- şagaigaar kɵdɵlmɵrilɵsenii zişee- nyyd bol bidenerte nileed olon baina. Sain sain komsomoolnuud gabşagaiçuud bol byteeke noor- moo ilyybçelen byteeze, erkim zergiin tooto azaliin ɵdɵriigi ol- zo, komsomoolnuudiin kolkoosiin yiledberi deereki kɵtɵlbɵrilɵkii ça- nartai aça tusiigi karnulan bişe kolkoosçon araduudta gabşagai kɵdɵlmɵriin zişee karuulza jaba- dag baina. Komsomooliin kyçiigi zɵbɵɵr kubaarilan tabika kereg bol aguu jike çanartai baina. Staa- linii neremzete komuunada 82 ko- msomoolnuud baina, edeneriin 73 komsomooloni yiledberiiin ga- zarta kɵdɵlmɵrilenɵ. Zɵbkɵn en- yyn deerees komuuna bol, aza akuin ba ulas tɵriin kampaani- nuudiigi byteeceteigeer engɵrgɵ- zɵ baina.

Iimenyyd jikeken dutuunuudtai baisantai kamta ede durasagdasan ilerkeinyyd bol, manai emkiiin namiin zygees manai urida tabi- san kamag aza akuin ba ulas tɵ- riin zorilgonnudiigi gyicedkeke temecelde daiçalkii çanartai bai- saniigi ileçelke baina.

dɵlmɵriçɵn ygeitei dundaçadaltanii zaluuçuudiigi kabaaduulka gesen jabuulga jabuulsanii açaar manai emkiiin byridelni saizaruulkiin talaar nileed ygei kubilalta bolson baina. Odoo yjede emkideki kɵ- dɵlmɵriçɵn batraaguudiin zişeete kemzee bol 64 proceente bolno.

Bolkoo baigaa namiin zergɵnii ceberlelgiigi bol, komsomoolii[1] emkiigi saizaruulkiin tɵlɵɵ teme ceke temeceliin daiçalkii çanarta yyrge mɵn geze ba komsomoolii emkiigi enyynii ɛeriigi gutaagç şurgasan angiin daisan etegeedii zygees ceberlekiin yyrge mɵn gez komsomoolnuud oilgoko josotoi

Maarks-Leeninii teooriiin tɵlɵɵ temeceke temece —tɵbiin yyrge mɵn

Kojordugaar tabanziliin aguu jike yyrgiigi gyicedkeke keregte komsomool bol, urda urdiinkitai adali namiin ynen tusalagçiin ça- nariigi gyicedkeke baina. Ene bol komsomool bykenees kubiskaliin teooriigi şudalza, Maarks-Leeninii teooriiin deede zergiigi ezemde- kiin erelte kiike baina. Enyynii tukai Byke ebleliin doloodeki Kon fereenciin ceke keleseni bol „Kom somooliin kɵgzezɵ baisan odoo- giin yjedeki gol yyrge bol, eble- liin kamag bodolgo kɵmyyzyyl- giin kɵdɵlmɵriin işe surtaliin kemzeegi jikedkeze, komsomoo- liin ba namgyi zaluuçuudiin dun- daki bodolgo—kɵmyyzyylgiin kɵ- dɵlmɵriigi eres saizaruulan caa- şanki kɵdɵlmɵriin ba komsomool nuudiin, aza akuin ba sojol bolbo sorɵliin baiguulaltada byri jikeer kabaadalcakiin tɵlɵɵ Maarks-Lee- ninii surgalgiigi saizaruulan tabika deere baika baina“,

Buriaad oronii, namiin yyr ygei baigaa jikenki kolkoozuudta kom- somooliin yyr bol, kolkoozniguud ta komuniis nɵlɵɵgi karuulkiin ba kolkoozuudiigi ulas tɵriin talaar kɵtɵlɵkiin tɵlɵɵ ɵɵriingɵɵ niro- goor deere gyiced kariucalgiigi daakaar urigdasan baina. Ene bol komsomooldo tyynii zagsaaliigi Maarks—Leeninii kɵmyyzeleer kɵ- myyzyylkiin keregte aguu jike kariucalgiigi tabisan baina.

Manai emkide Maarks-Leeninii kɵmyyzyylge bol ton kangalta ygeigeer jabaza baina. Şaltagaa- nuudani bol ulas tɵriin surgalgii- gi oportuniis josoor tooko ygei uçar, namiin kɵtɵlɵbɵriiin baga, komsomooliin propogandiistnuu- diin sula ba ulas tɵriin surgalga- da suragçadiigi buruugaar kubaa- rilsan zyilnyyd bolno.

Komsomoolnuudta surgalga bol ujalgata bɵgɵɵd suraka foormiigi ilgaka uçarani, sain duranii baika. Ene gol zaabariigi ecesteni kyrte- te jabuulka keregtei. Enyyntei kamta komsomoolnuudiigi caarsan deere joso barimtalan ulas tɵriin surgalgada kabaaduulka bişe ka- rin bodoto kereg deere kabaaduul- ka keregtei. Komsomooliin ulas tɵriin surgalgiin gol foormo bol komsomooliin ekin surguuli, BK(b) N-iin VLKSM-iin tyyniigi suraka dykerig idebkitenii tus juu ma onçolon yzeke teemiin dykere gyyd, namiin surguuli, ydesen ZNS kombyyzenyyd baina.

Ulas tɵriin surgalgiin salbari- nuudta suragçadiigi kabaaduulsa- nii dyn bol nileed ygei dutuu zyilnyyd gol zaabariigi zabkai- ruulsanii ileçelsen baina. Komso- moolnuudiigi ulas tɵriin surgalga- da kabaaduulkiin baicaamzata too gyicedkegdee ygei, namgyi zaluu- çuudiigi kabaaduulan kɵdɵlmɵr dutamag ba zarim negen yjed edenerees kagacaka gesen sanal nuud bii baina.

Komsomooliin surgalgiin bejee daagaad baisaniigi usadkaza namiin surgalgatai kamtaruulka gesen sa nal mɵn bii baina. (Aga, Bookon M-şiber g. m).

Keden aimaguudta surguulinuu diigi suragçadaar byridyylke zuu ra ilgabarilsan kabaadalga yge baisan ba şineçyyd idebkiten kamta suraza baiba. Agiin aimag ta sakaltai komunistiin komso moolnuudtai kamta suraza komso mooliin dyrem suralcaza baisan uçar bii baina.

Komsomooliin yyrge bol Maar ks-Leeninii teooriiin asuudalnuu diigi nileed gynzegeiçelen yzeke zorilgo bolno. Bolşoviig namiin tyyke bol kuuçan caarsa (arkiiiv) bişe, socialiis baiguulalttin ba byke delekein proletaarinariin temeceliin çukala probleemiigi oilgozo şiidkekiin tylkiyyriigi olgodog ja- buulgiin kɵtɵlbɵri mɵn. Namiin ene zaabariigi dagaza, bide, kom- somoolnuud bol bolşoviig namiin tyykiigi şudalka asuudal deere kamag sanalaa kamtaruulka joso- toibdi.

Manai emkide, propagandiista- nariin kaadariin probleeme bol ton kurca baina, Odoo baisan kaadar- nuud bol tooniiç talaar ba ilanga- jaa çanariin talaar ereltee kanga- ka ygei baina. Maarks-Leeninii surgalgiigi sainaar tabika ereltiigi kangaka propagandiistanariin kaa- darnuudiigi ilgaza abaka yyrge baina. Sonirkol ygei, alba dyyrge- geze keçeel bykeniigi ba suragçad bykeniigee tɵlɵɵ oroldoko ygei, propogandiistiin nere zyygeed ja- basan kynyydiigi cag darui zai- luulka keregtei ba tedeneriin oron do Maarks-Leeninii teooriiin ce- ber baiktin tɵlɵɵ temeceze çadaka naidalgatai komsomoolnuudiigi tabika keregtei. Kaanaç kamaa ygei bolşoviigiin propagangiista baikiin tɵlɵɵ komsomool bykenees propagandiistiigi beledkeke çukala baina.

Edebkitenii dundaki ulas tɵriin surgalgada ilangajaa sanalaa tabi ka keregtei. Enyynii tukai nɵkɵr Staalinii ɵgɵsɵn ceke zaabari bai- na tyyn dotor kelegdeseni „tog- tuuritai, tesemzetei Leeninii sural- cal bol komsomooliin idebkitenii kerbee tedener ynendee milioon tooto zaluuçuudiigi proletaariiin digtatuuriin çanartaigaar kɵmyy- zyylke gesen baibal. şudalka zam mɵn“ Nɵk, Staalinii ene zaabari bol komsomooliin idebkiteni dun- daki Maarks-Leeninii suralcaliigi delgeryylkiin yndese bolko joso- toi.

Osoldol tasaldalaas surgal abka.

çinkeni şugamiin tɵlɵɵ ɛel jabuulan, bolşoviigiin iigl delgeryylze, bidener iingɵɵ dotor manai em- keden salbarinuudta ni- dutuu dundiigi ulas tɵ- tai alduunuudiigi ileçe- bainabdi.

seremziigi mukaduulan in ɵɵsɵdiingɵɵ şyymzel- liin ogto ygei baisanii dalsanuudtai, tedeneriin r bolko zɵsɵ byriiin op- bartai temeceke temece- baisanii zişee bolko uça- iin komsomooliin emki- baina. Aguu çukala aza ulas tɵriin kampaani- daalga, tariaanii beledkel kakalalga, finaansiin ka- m.) aimagtani cɵm ta- baina. Mal azaliin tɵlɵɵ temecelde aguu jike ta- ba. Komsomooliin bilee- ltiin yjede 40% kyrtele ogtɵɵ ygei. Angiiin dai- eedtei eris temecesen eer, komsomooliin sai- ed, Şlapaag, Kyznicoov angiiin daisanii garaar zoboozo alagdasan bai- aktanuudaas komsomoo- bol ulas tɵriin surgal ei.

okonii ba Kiaagtiin em- baidal bol enyynees baiba. Jabuulza bykii ba ulas tɵriin kampaa- niudargaçuudiin yldeciin ke jabadaltai temeceke orondo, tus emkinyyd işçineer, syrkei janziin argalgaar ba jɵriin jaril- ɵdɵlmɵrilezɵ baiba. Za- komsomooliin yyryyd- in angiiin daisanuud bol dkeliigi tasalduulkiigi baisan baina.

geegdengi komsomool- unda garsan ulas tɵriin no yldesen jabadal ba angiiin daişanuudiin e orosonii ileçelge bol oliin şine bileediigi aba- san faakta baina. Ene

faaktanuud 81 kynii talaas gara- san baina. şaltagaani juu geeçeb? Ene bol, manai zarim negen em- kinyydte, ulas tɵriin kɵmyyzeliin kɵdɵlmɵriiin sula tabigdasanii ba angiiin daisanii nɵlɵɵnii ton jike baisan deere baika baina. Kamni- gadiin yyr (Kiaagta) bol enyynii zişee bolzo ɵgɵkɵ baina. Ene bol 1931 ondo 12 kyneer emkidkegde- sen baina. Niudargan etegeed bol kolkoos ba yyriin emkidkegdesen yjees koişo komsomoolçuudiigi zeme kylieel ygei cokiza baisan baina. Edener bol „taanar, kom- somoolçuud maniigi komsomoo- loos ba kolkoosoos garganata, bi- denertei temecenete“ geze zana- dag baina. Enyynii ecesee zarim komsomoolnuudani, cukariza ñil- tiin kɵdɵlmɵridɵ kabaadakaas ar- san, tedeneriin zarimuudani kom- somooldo baidagaa kelekees aidag bolson azai. Bileediin selgeltiin yjede ene yyr bol bultaaraa kom- somooliingoo bileed abakaas arca- san baina.

Oportuniismiin kamag jabadal- tai ba angiiin talaar karşa daisan etegeedtei eris temecesen temece- liigi doro durasasa toonuudaar ileçelze bolno. Bileediin selgeltiin yjede ecesee 14 rajoonuudaar 216 kyn komsomooloos gargagdaba, edeneriin 67-ni angiiin talaar kar- şa etegeed ba niudargaçuudtai baricaatai baisan baina, arakinda orozo, kuligaan jabadal gargasan ba zoliborolgo metiigi kiigçed 76 kyn baiba.

Ene osoldol tasaldalnuudiin ba dutuu zyilnyydiin kazuugaas, kom- somool bol aza akuin ba sojol bolbosoroliin baiguulaltiin talaar nileed jike kɵdɵlmɵri jabuulsan baina. Zuugaad ba mingaad kom- somoolçuud bol Leeninii namiin tɵlɵɵ temeceke temecelde bolşo- viig josonii zişee karuulza, zam deereki uçarsan kamag berkeşeel- nyydiigi ba angiiin daisanuudiin esergyyceliigi daban ilaza olon niitiigi emkidken tedenerligi so- cialiis baiguulaltiin ɵndɵr teem- piigi olgokoor kɵtɵlzɵ jabana.

Socialiis josonii mal azal bol komsomooliin kɵdɵlmɵriiin daiçalkii çanartai salbari mɵn.

Socialiis mal azaliin talaar te- meceke temecelde manai emki bol keden jabuulga kiisen baina. Gol çakala jabuulga bol komsomooliin zygeɛs ekilsen socialiis mal aza- liin tɵlɵɵ temeceke ba tezeeliin tulguuriigi baiguulkiin tɵlɵɵ te- meceke pokood baisan baina.

Ene pokoodto bol bykii aima- giin emkinyyd oruulagdasan bai- zaa. Keden keseg aimagiin emki- nyyd bol zarim negen byteecetei bolzoi. Koriiin emkide ɵbɵsɵnii kuriaalgiin yjede 23 keseg zaluu- çuudiin brigaada jabasan baina. Agada maliin bairanuudiigi barika barilgada 68 keseg komsomooiiin brigaada kɵdɵlmɵrilɵbɵ, Tynken- de, BK(b)N-iin MK-iin ba AKZ-iin socialiis mal azaliigi delgeryylke kemzeenyyd tukai şiidkeberitei tanilcakiin tula komsomoolnuu- diin ulas tɵriin ɵdɵr ɵngɵrgɵgdɵ- bɵ. Bişeç emkinyydeer sain sain ilerkeinyyd bii baina.

Iime ilerkeinyydtei baika zuura bidener bol keden zyil jikeken dutuunuudiigi temdegleke josotoi- bdi, eneni bol komsomooliin olo- kon emkinyydiin mal azaliidi del- geryylke asuudalda juuç kiike ygei, keregeer bişe karin kooson jarildaagaar kɵdɵlmɵrilɵdɵg bai- san şuu,

Zişeelkede Kiaagtiin komsomoo liin emki bol kede dakin sainuud togtoolnuudiigi naidalgiigi raapor- tanuudiigi g. m. abasan baigaa. Karin kereg deere, aimag dotoro- ni mal azal bol kubilaa ygei muu baidalda baisaar ba maliin tologoi- gi koroşon uçarnuud bii baina.

Alairiin emkide bol mal azaliin tɵlɵɵ „temeceke“ basa iime mee- tedtei baina. Malnuudiin ɵgɵlzɵkɵ keiegte beledkeke jabadal bol ko- msomooliin talaar tasaldasan bai- na. Olokon kolkoosuudta malnuu- din koinoos oroldoson uçarta komsomoolnuud gemtei baiba.

Bykiin komsomooliin emki- nyydiin yyrge bol odoo yjede kabariin oroonii kampaaniigi sai- naar ɵngɵrgɵzɵ daiçalkai çanartai- gaar beledkeke deere, moriigi şeeflen abasaniignu kɵdɵlmɵriigi saizaruulka, niudargaçuudiin agi- taaca ba korololgotoi eris temece- ke, maluudiin tɵliigi sainaar tabar- goko matnuudiingaa toogi oloşo- ruulka ba malnuudiingaa çanartai olzotoi bainiin tɵlɵɵ temeceke kereg baina.

Socialiis mɵriicɵɵ ʙa gaʙşagaiçalgiin froontiigi ɵrgɵdkɵkɵ.

Aza yiledberiiin talaar komso- mooliin kamag kɵdɵlmɵri bol nɵk. Staalinii tyykete zurgaan zaaba- riigi gyicedkeke keregte kabaa- duulagdasan baigaa. Manai emkiiin olokon salabarinuud bol karin ene talaarç bolşoviig josonii kɵ- dɵlmɵriiin zişeegi ba azal kɵdɵl- mɵridɵ komuniis josoor kabaadaka zişeenyydiigi karuulsan baina. Kɵdɵlmɵriiin yndese bol socialiis mɵriicɵɵ ba gabşagaiçalgiigi ceeke brigaadada tabika kereg baisan. Remzavoodiin barilga deere 58 keseg zaluuçuudiin gabşagai bri- gaad emkidkegdebe, modonii uraskalgada komsomooliin gabşagai bataliood emkidkegdesen, baina, zarim komsomoolnuud bol byteeke kemzeete noormoo kojorzuun proceente kyrter gyicedkeke g. m. kɵdɵlmɵrilɵdɵg baina.

Enyyntei kamta, keden olon yiledberiiin yyryydte komsomool- nuudaa gabşagaiçalga ba socialiis mɵriicɵɵdɵ sulaar kabaaduulza, yiledberi deereki kɵtɵlbɵrilɵkii çanariigi jikedkekiin talaar sula kɵdɵlmɵri jabuulsan nileed dutuu dunda zyilnyydtei bainabdi.

Tɵmɵr zamiin zygees komso- mooldo tabisan jikeken ereltetei baisaar baitala, komsomooliin emki bol ɵɵriingɵɵ yyrgiigi gyi- cedkee ygei baina. Depoogiin ba gyilgiin komsomooliin kɵdɵlmɵri bol odoo kyrter kangalta ygei baisaar şuu. Ede emkiiin komso- moolçuud bol, yiledberi deeree sain parovooziin tɵlɵɵ, kosolson jabadaliin tɵlɵɵ ba zoliborooçod. azaliin zajagiigi ebdedegyyd ba arki- dagçadtai temeceze gabşagai jo- sonii azaliin zajagiin tɵlɵɵ teme- ceze çadasan ygei baina. Eneni baga, karin keden komsomoolnuud bol zoliborogçod, sogtuunuud, kuligaanuudiin too dotor baiza, ynendee, tɵmɵr zamiin tukai namiin yyrgiigi sabotaazalza bai- san baina.

Syyliin yjede, tɵmɵr zamiin ko- msomooliin kɵdɵlmɵridɵ nege baga kubilaltatai bolson ba, emkinyydiin zagsaaliigi saizaruulza, kɵdɵlmɵ- riiin baidaliin tɵlɵɵ komsomooliin kariucalgiigi nileed saizaruulza, „obtooçka“ geze komsomooliin ceekiin kɵdɵlmɵriigi şinedkesen ba tiin ene ceeke bol fivraaliiin 20-do prograamaa 97 proceente gyicedkebe.

BK (b) Namiin MK-iin ba MKK- -iin kamtarsan pleenymde beleg bolgon, komsomoolnuudiin kyceer 602 N-tii parovooz tɵlɵbɵɵs gaduur zasagdaba (Aliga taşaldaba.).

Odoo yjede komsomooliin kɵ- dɵlmɵri bol yndeseeree şinedkeg- deze niitiin kɵdɵlmɵriiin olon janziin foormonuud delgereze bɵ- gɵɵd, edenii aça yreer, zoliboroko jabadaltai ba azaliin zajagiigi ebdegçedtei eris temeceke temecel- de, zamiin tɵsɵbiigi gyicedkeke keregte nileed jike kubilalta bolson baina.

Leeninii komsomooliigi angiiin talaar karşa ba zadarsan etegeedees ceberleke.

Moziin emkiiin çanariin ba too- nii zergenii byridel bol dooro durasasan medegeer ilereke baina: 15010 komsomoolnuudaas 748 kyn namiin geşyyd baina, kɵdɵlmɵri- çedni bol 1670 tariaaçad 12498 alban kaagçad 720, busad 92 kyn baina. 1828 ontoi zişeed yzebel komsomooliin emki bol kojor dakin şakuu ɵsɵsɵn baina.

Komsomooliin zagsaaliin aguu jike ɵsɵltɵ bol, yndesendee aza yiledberiiin ba kolkoosiin sain sain gabşagaiçuudaar jabuulagda- san bain. Getele ene zuura leeni- nii komsomooldo, angiiin talaar karşa etegeediin şurgaka uçarnuud baisan baina.

1928 ondo bolson komsomooliin emkiiin çadaliin şalgalta bol, ko- msomooldo angiiin talaar karşa etegeediin baisaniini ile karuulsan baina. Komsomooloos keegdɵg- çɵdiin jɵrɵnkii toonii 59 proceen- teni angiiin daisan etegeed, 13,5 proceenteni niudarganii nɵkɵdyyd, 10,1 proceenteni naimaaçad kon- zooçodiin kyyked, 7,6 proceenteni cagaantanii ba lamanariin kyyked baisan baina.

Emkiiin zarim salabarinuudta bykeli yyr bol angiiin talaar karşa etegeedeer kamtarsan uçarnuud ali olon baisan belei, Zişeelkede Deede-Ydiin rajoonii Molçaakoviin yyr bol 4 kynees kamtarsan bai- gaad, tedeneriin 2-ni niudarga- nuud, gurbadakini zasabariiin ger- te suuza baisan şuu; Alariin aima- giin kyitenii yyriin 4 komsomool- nuudaas 2 ni niudarganuud, gur- badakini cagaantanii generaaliin kybyyn baiza oroi nege batraag tere yyrte baiba; Tyraanii yyr bol 7 kynees kamtarsan baigaad, en- yyndeni kojor niudarganuud, nege dundaçadaltai, 3 kyn syydte oroson ba nege naimaaçanii kybyyn yyrii- ni daraga bolood baiba. Manai emkide iimenyyd yyryyd baisan juma. Jabuulagdasan şalgalta ba enyyntei kamta bomsomooldo kɵ-

gai kɵdɵlmɵriiin sain dyrişelnyydiigi somooliin kamag salbarinuudta tabika.

Mongoliin komsomoo- bol, ɵɵriingɵɵ zergenii talaar kolkoosçon za- emki baina. Emkiin ubida kolkoosçon bol o. Ene bol manai emki- nutaguudta alibaa aza ulas tɵriin kampaaninuu- dkeke keregte ba kol- gi emkidkeliin ba aza ar bekizyylke keregte sanalaa tabikaar ujal- baina.

i kuriaalgiin kampaani iin tariaabeledkeliin ka- komsomooldo daiçal- baisan ba manai emki- agsaaliigi bekizyylkiin ulas talaar ɵsɵkiin ba ar karşa şurgasan etegee diigi ceberlen zailuulka yje bai- san baina.

Keden olon komsomooliin em- kinyyd bol ene soriltiigi bodoto josoor daiçalkii çanartaigaar daba- za çadasan baina.

Tynkenii VLKSM-iin emkide ede kampaaniiin yjede, 300 zaluu- çuud 47 gabşagai brigaadatai bai- san (komsomoolçuudani 225, nam- gyiçyydeni 76 kyn) baiba. Olon niite-ulas tɵriin kɵdɵlmɵriigi ko- msomoolçuud bol bodoto josoor delgeryylze çadasan ba geegdeze jabacan kolkoosuud, somonii zɵb- lɵlyydte tusolamza yzyylze, byg- siiriin brigaada, ulaan açaa g. m. emkidkesen baina.

E-Bulgadiin aimagiin „kiim“ kolkoosiin yyr bol tariaanii kuri-

Komsomooliigi namiin kɵtɵlbɵrilɵkɵ jabadaliigi deede şatada tabika

Kalaagi kɵmyyzyylke keregte aguu jike ulas tɵriin çanariigi bodozo ba tedeneriin urida tyy- keer tabigdasan yyrgiigi gyicedke kiin tɵlɵɵ komsomoolnuudiigi be- ledkeke zergiigi ton cegneze, na- miin emki bol komsomooliin kɵ- dɵlmɵridɵ tusalamza yzyylen na- miin kɵtɵlɵbɵriigi jabuulka ke- regte jikeken kariucalgatai baina. BK(b) Namiin 13-dugaar kuraliin togtool dotor kelegdeseni „Ene yyrge bol, manai namiin gol kaa- darnuudiin manai zaluuçuudiin tukai asugdaliiin kamag çukala uçariigi mededeg deerees ba, tede neriin edenerte ɵɵsɵdiingɵɵ nileed jike kyce sanalaa ɵgɵdɵg deerees niitiin kɵgzɵltiin erke baidaliin kubilza bykii uçaraas garça magad şine erelte keregselnyydteni ede- neriin gyiced kaikaramzatai baisan deerees zɵbkɵn şiidkegdeke bol- no.

Namiin kɵtɵlbɵriigi tabikiin ii- me erelte baina şuu. Manai reş- pyybligiin erke baidalda namiin kɵtɵlɵbɵriiin jɵrɵnkii saizaraltatai baisanç bol nileed dutuu zyilnyyd bii baina,

Odoo kyrter namiin tɵlɵɵlɵgçɵ diigi sungaka keregte joso barim- talan kandadag uçar bii bɵgɵɵd sungakadaa zaluu geşyydee, ali kandidaaduudiigi oldog baina. na- miin tɵlɵɵlɵgçiin kɵdɵlmɵrini ji- kenkidee şalgagdadag ygei. Enyy nii zişee bol Alairiin aimagiin na- miin emki baika bɵgɵɵd tus emki de, aimagiin komsomooliin tob- çoondo, aimagiin namiin tobçoon- ii derbɵn geşyyd bailcaa. Ene kɵ- tɵlɵbɵriiin baidal deere juu bai- san bainab? Namiin zinkeni şuga- miin tɵlɵɵ temeceke temeceliin orondo komsomooliin kɵtɵlɵbɵri bol mekelelge kiize niyde balai- taruulan kɵdɵlmɵrilɵzɵ kamag em kiiingee 40 proceentiigi ygei bol- good, komsomooldoo angiiin ta- laar karşa etegeediigi jikeer bail- gasan baina.

Bargazanii adagiin BK(b) N-iin yyriin daragiin keleseni „komso- mooliin yyriigi namiin yyr kɵtɵl- bɵrilɵkɵ josotoi jum geze bi odoo kyrter medee ygeibi“ gebe. Selen- giin emkide bol, angiiin talaar karşa etegeedeer jike oloşorson uçar baisan bɵgɵɵd enyynii ece- see jikenki salbarinuudiin kɵdɵl- mɵrini unasan baigaa. Aimagiin komsomooliin kɵtɵlbɵriigi abasanii syyleer aim. namiin komiteediin tobçoo bol VTKSM-iin MK-iin tog tooliigi saişaasanaar kizagaarlaza namiin emkiiin gem tukai negeç yge kelesen ygei. komsomooliin kɵdɵlmɵriigi eres tooko ygei uça riigi gargasan baina,

Namiin sula kɵtɵlɵbɵri ba kom somooliin kɵdɵlmɵriigi tooko ygei uçar bol bişeç emkinyydte bii baina. Zişeelkede Koriiin ai- magiin namiin komiteediin daraga Skvorcooviin kelesen ene yge juu centei geeçeb? Terenii keleseni bol „gancakan çenii peooneeriin

(yrgelzelelni, 4 deki niuurta)

BK (b) Namiin Mozkom MKK-iin kamtarsan pleenym deere VLKSM-iin BM Mozkomiin sekretaari nek. DOGDOMIIN iledkel

(gurbadugaar niuuriin yrgelzel)

tyryylegçe ba aikomiin surtal neb teryylegçe kojor kangaltaas gaduur bişe karin menii maşiniistanuud stoorozonor bykeli zildee kangaltaas gaduur baina" gebe. Ene bol zarim negen namiin kedelmeriçenii komsomooliigi ba tyynii kedelmeriiigi ali zerge yzeze baidagiigi karuulan ileçelke baina,

Byri elon zişeenyydiigi karuulza bolko bolbel namiin ketelebeiriiin sula baisaniigi karuulkada eneç zişeenyyd kereke baina. Komsomooliigi keteleke namiin ketelberiiigi şinedkekedee namiin 13-dugaar kuraliin zaabariiigi yndese bolgon tabika keregtei begeed tiin tende kelegdeseni „kerbee namlin neleegi ba namiin ketelberiiigi cem kangaza çadaa ygei baiba[1] komsomool bol eeriingee aguu jike aça tusiigi gyicedkeze çadaka ygei begeed, tiin ene ketelberi bol namiin teleelegçediigi nileed narinaar ilgaza cag yrgelziin koorondiin kolbootii ba namiin sain nekediigi eblelde kedelmerilkeer egesen deerees bekizeze saizaraka baina".

Bygediigi ekin surgakiin telee nom biçegtei Buriaad oronii telee eceste ygeigeer temeceke

Yndesen sojoliin baiguulaltiin telee temeceke temeceliin talaar komsomooliin urida aguu jike yyrgenyyd baina. Egee tyryyşiin eelzeenii ton çukala ba komsomooliin erke bişe temeceke ujalgatai jabuulga bol bygediigi ekin surgaka baina.

Enę suralcaliin zil bol bygediigi ekin surgaka jabadaliigi ecesçelen tegeskeke josotoi zil baigaa. Medeenyyd deerees bol, kyykediigi bygediigi ekin surgaka tesebee 92 proceente gyicedkesen baikabdi.

Ene bol, komsomooliin emkiiin ba GAK-iin bolon tyynii nutagiin emkinyydiin cag darui suralcaliin zilde beledkeke kedelmeriiigi kangasan ygei deerees ilereke begeed men pedagoogiin kaadaranuud nileed dutamag baisan baigaa.

1931-32 ondo buriaad surguulinuudiin kedelmeriiigi terelki kelen deereni uruulaza çadasaniigi jikeken byteece geze tooloko josotoi. Getele, terelki keliigi tabisanii çanar bol jikenkidee ilangajaa baruun aimaguudiin surguulinuudta ton sulaar tabigdasan baina. Surgagçadiin kaadrnuud bol terelki kelenii talaar ton baga beledkeltei, ene dutuu zyiliigi usadkakiin telee komsomoolçuud bol muugaar temeceze begeed, zarimda eesedee nom medeke ygei baidag baina.

Suralcaliin çanariigi saizaruulza, surguulinuudiin kedelmeriiin yndesen dutagdaliigi usadkakiin zorilgoor zarim negen aimaguudta zaluu surgagçadiin konfereence bolson baina. Tus konfereence bol kedelmeriiigi saizaruulkiin talaar nileed tusalamza egesen gebeç iime konfereence bol gazar bykenee boldog ygei baina.

Gol çukaia dutuu zyil bol, komsomooliin emkiiin surguuliiin kedelmeriiin kamag narin zizeg keregteni orolcozo kedelmeriiin meetodiigi saizaruulza komsomooliin kemyzyylgiigi jikedkeke keregte gyiced kabaadalcaa ygei baisan baina.

Ene taliin keregte komsomooliin yyrge bol komsomool surgagçadiin ilangajaa surgalgiin kedelmeride daiçalagdasan surgagçadiin pedagoogikiin uran argiigi şudalza, niuurgyin gurimar ba eeriingee bolbosoruulgiin jabadaluud cag yrgelze eeriingee beledkeliigi ergeze mergezeliigi jikedkeze baika josotoi baina. Aimagiin komsomooliin komiteeduud bol cag yrgelze ene kedelmeriiigi şalgaza baika ba enyynii telee kariuucaka josotoi.

Surguuliiin ed kogşoliin tulguuriiigi bekizyylkiin tula jikenki komsomooliin yyrçyyd bol jikeken kedelmeri jabuulsan bolboç tiin enyyn tuşaa komsomool bol bodoto politekniis surguuliiin telee temeceke temeceliin tyryyn zergede garaa ygei geze keleke keregtei.

Odoo yjede komsomooliin emki bol bygediigi ekin surgaka keregiigi tegeskeze, surguulinuudiin kedelmeriiin yndesen dutagdaliigi usadkakiin, pedagoogikiin proceessiin surgalgiin jabadal çanariigi saizaruulza, surguulinuudiin ed kogşoliin tulguuriiigi jikedkekiin ba pedagoogikiin kaadrnuudiin togtuuri ygei baidag uçartai bolon suragçadiin surguuliaas tasaraka geegdeke uçartai bygedeeree zagsaagdasan baika josotoi.

Doloon ziliin niitiin surgalgiigi jabuulkiin talaar komsomooliin urida jikeken yyrge baina, Kojordugaar tabanziliin yjede komsomool byken dunda surguuliigi şudalka gesen, byke kolbootiin 7 dugaar konfereenciin şiidkeberiiigi komsomool bol gyiced bejelyylke jabadaliigi olko josotoi.

Niitedee nomdo surasan Buriaad ulasiin telee komsomool bol jikeken kariuucalgatai baika baina. Yndesen sojoliin baiguulaltiin ene salbari deere bidener bol nileed ygei gyicedkeltei begeed, olonki nutaguudta komsomoolnuud bol ene kedelmeriiin zişeegi karuulsan baina.

Getele, keden faaktanuud bol komsomoolçuudiin nom biçeg ygeigi usadkakiin telee gazar bykende daiçalkui temeceze baisan ygeigi gerçelke baina. Enyynii caana, koriiin aimagta 167 nom biçeg medeke ygei komsomoolnuud baiba. Ekired Bulagadta 95 kyn baiba. Komsomoolnuudiin şine latiin ysegiin telee temeceke temecelde nileed muu baisan uçar baina. Emkiiin zarim salbarinuudta şine ysegiigi jike orosiin deerenkii şoviiniis josoor tooko ygei uçar baina. Baruun aimaguudta komsomoolnuud şine ysegte surakaas arcasan ali olon baisan baina.

Enyygeer bolkolo yndesen sojoliin baiguulaltiin telee temeceke temecelde zarim negen byteemzetei baisantai kamta Buriaad ulasiin komsomoolnuud bol Buriaad oronii soveed ulasiin sojol bolbosoroliin talaar tyryyn zergiin yndesenii respyyblig bolgon kubilgaka ene jike kariuucalgatai ba daiçalkii çanartai salbari deere nileed sulaar kedelmerilsen baina.

Zaluu peoneernuudta вolşoviigiin kemyyzel olgoko.

Peoneeriin tukai keden yge kelekem. BK(b) Namiin KK bol peoneeriin emkiiin gol kedelmeriiigi surguuli deere olson baina. Suralcal medereliin telee şinzelkii ukaanii yndesiigi şudalkiin telee, medereltei zajagiin telee ba azal kedelmeri suralcal bolbosoroldoo socialiis josoor kabaadakiin telee temeceke temecel bol kamag kedelmeriiin gol yyrge men baina.

Ene zaabariiigi kerkin bidener gyicedkeze bainabiibdi? Ene yyrgenii tukai bidener jikeer kelceze şiidkeberi juumiigi gargabaç kereg deere juuç gardag ygei şuu. Nege keden surguuliaas ba peoneer otriaadaas bişenyyd bol eesediingee kedelmeriiigi şuujaan sain ederlelge deere tabidag baina. Byke kolbootiin surguuliiin ba otiaadiin BK(b) N-iin TK-iin suurguuli tukai togtooliigi sainaar gyicedkekiin telee tabigdasan meriicee me tiin iime asuudaluud, manai peoneeriin emkinyydeer kabaadalcan oroko jabadal ygeigeer yldesen baina.

Manai kedelmeriiin ene salbari deere angiiin daisanii jikeken nelee garsan baina. Niudarganund lamanaruud bol kyykediigi eesediin garta abakaar zabdadag baina. Edener bol nam, soveed zasag, ba komsomooliin nereer eldeb karadalgiin zyilyydiigi delgeryylze, surgagçadiigi muuçalaka jabuulgiigi erkilen, poletekniis surguuliin baiguulaltiigi tasalduulkilgi zabdana.

Jikenkidee manai zygees ene zadaruulka çanartai kedelmerideni esergyycyylen komuniis kemyyzeliigi sainaar tabika kedelmeri dutamag baina.

BK(b) Namlin TK bol peoneeriin emkiiin ceke ketelberilegçe bolko leeninii komsomool bol, eeriingee bodoto kedelmeride ton dutuugaar ketelberileze, tyynii kedelmeride ton baga sanala[a] tabina geze nege yjede temdeglesen baigaa.

BK(b) N-iin TK-iin ene zaabari bol odoo bidenerte şine çanartaj baika begeed, tiin komsomool bol peoneriin kedelmeriiin ketelberiigi şinedkeze çadasan ygei baina. Tiimiin tula peoneeriin emkiiin eseltiin ton kangalta ygei baisan uçar ton ile bize. Kerbee 1932 onii ekinde manaida 20750 kyn baisan odoo oroidoo 24 mingan kyntei bainabdi. Otriaadundiin 50 proceenteni ketelberilegçed ygei.

Odoo yjede peoneeriin kedetmeride ganca komsomooliin zygees baitagai namiin emkiin zygeesç jikeken sanalaa tabika keregtei baina. Peoneeriin kedelmeriiigi eres şinedkeke kedelmeriiigi olko keregtei ba ene asuudal tukai BK(b) N-iin TK-iin togtooliigi gyicedkeke keregtei baina.

Leninçuud neree kyndeteigeer gyicedkeke

Syyldee meni keleke uçar bol tus pleenymiin TK ba TKK-iin jaanvaariiin pleenymiin şildkebetiiigi ba nek. Staalinii kedee nutag daki kedelmeriiin tukai ygiigi bejelyylkiin bolon mal azaliin, tarilgiin kampaaniiin tukai. kedee nutag toskonuudta kedelmeriiigi şinedkekiin tukai ba komsomooliin kedelmeriiiu tukai şiidkeberinyyd bol manai eder byriiin kedelmerilin daiçalkii çanartai tug bolko baina. Ene asuudaliin zarim negen asuudaluud deere bi, togtoko ygei begeed, enyyn tuşaa şiidkeberinyyd gersan baika tula manai kedelmeriiin yndese bolzo egeke josotoi.

Manal namiin şalgarça garsan kedelmeri niudargaçuud, lamanaruud ba nojoduudiin ytdeçede eris temeceze dobtolon Buriaad oronii komsomool Leeninii komuniis zaluuçuudiin aguu jike neriigi kendeteigeer batadkaza çadana. (Aliga taşalda-ba).

Moridni dulaan dal ygei ebelzyylbe

Kori. Kezingiin somonii Staalinii neremzete komuuna bol odoo egeliin yjede moridtoo dulaan dal barisan ygei egeliigi engergekiin gadana, tasalsan daagadni ebedeg tulama argal baasan dotoroo kebteze baidag baina. Gadana kuuçan ykeriin daliigi zasasan neretei bolzo, aduugaa kaakadani tyynii kuçalga jike nabtar aad aduunii buikada aikabtar muu, aduu morid bol tyyn deerees ton jikeer muudasan, dal korioodoo bagtaza jadadagaas sandargasan butargasan baina.

Ilangujaa zaluu moridiin sain erke baidalda bailgaka kereg bol moridiin too tologoir oloçoruulka zorilgiin çukala negen salbari men

Leeninii Kyy.

Iigeze bolko ygei.

Tynken. Kerenii somonii Burdivizioonii neremzete kolkooz bol engeregçe namariin yjede byke kedelmeriçedee 4 brigaada bolgon tasalza kamag moridoo tede brigaada bykende kubaan zaaza egsen baina.

Ene brigaadiin moridiin karalga bol odoo jamar bainab gebel zarim brigaadanuudiin moridiin karuusalga nileed saizarabaç ilangujaa 1 dygeer brigaadiigi karaad yzebel moridoo aikabtar muugaar karuusalna. Zeşeelbel ene brigaada bol eesediingee moridiigi ilangujaa syniiin cagta ideelyylkedee korioodo kaan ygei, cagaan talada ideelyyldeg baina. Tere morid bol ebesee ideze duusasanii syyleer, syniigi dyyren ailiin gazaaguur ba cagaan talaar zaiza teneze engerdeg, cag bolzor deeree usalagdadag ygei ba enyyn deerees bodood yzebel kerbee tyrgen cagaar tekeereze azal kedelmeride garka gebel cag darui oldoko ygei, kedelmeride saad tybeg bolko g. m olon zyiliin saltagaanuud yrkiden garça magad baina şuu.

Gadana, ene brigaadiin morinii baira baidal ton muu, korioo dotorki argal baasani namaraas koişo menee kyrtel ceberlegdee ygei, gyiced sain baira ygei, ene 1 dygeer brigaadiin brigaadiir D. Gabiin gegçe enyyn tukai gyiced sanalaa tabina ygei.

Odoo, ilangujaa kabariin tarilgiin oirtozo baigaa yjide moridiin baira baidal ba karuusalgiigi ylemze saizaruulka zorilgo erkin zergiin kendete zorilgo men tula brigadiir koniiuun ba tuskai kolkoozçon by ken enyyniigi çukalaçalan olgozo abka josotoi baina.

Ynenii gabşagai

Moridiigi ken gemteeneв:

Kori. Kezengiin M. S. S.-iin moridani karuusa muutai baisanaas ton jike turasan ba çadal kyçe ygei olson baina. Enyynees gadana uul M. S. S.-iin direegter Ivanoov gegçe bol eeree, kengen jabadalda jabaza baikiin telee tuskai moridiigi bariza baibag aad, tedeni menee jaakiin arga ygei muu karuusalgada baisanii yreer mere, dalaa koloson şulgalsan baika bá unaka arga ygei bolon. Karin kolkoosuudta zişee yzyylke ba udaridaka josotoi aad, angiiin daisan mete, moridoo turaaza ba gemteeze baisan Ivanoovta katuu kemzee abagtii.

Leeninii Kyy,

Keden mingaad şine şine soveediin traagtaruud ва avtomвiilu

Traagtaruudiin byteegdece

	Janvaari.	Fevraali.
Stalingraadiin traagtariin zavood	2,614	2,667
	ba 895172 tekerigiin zapaasiin keregselyyd	ba 1029403 tekerigiin zapaasiin keregselyyd
Kaarikoviin taraagtariin zavood	1.771	1690
	ba 800.840 tekerigiin zapaasiin keregselyyd	ba 950291 tekerigiin zapaasiin keregselyyd

janv. fevr: sarada kojor zavooduud kamta 8742 traagtaruudiigi byteebe.

Avtombiiluudiin byteece

	Janvaari	Fevraali
Moskvaagiin, Staalinii neremzete zavood . .	1838	1702
Goorikovskiin Molotoviin neremzete zavood . . .	1260	1327
	tedenees 38 ni kengen jabadaliin avtombiiluud	tedenees 229 ni kengen jabadaliin avtombiiluud

janv. fevr. sarada kojor zavooduud kamta 6127 avtombiil byteebe.

* * *

Manai avtombiil ba traagtriin aza yiledberi bolbol kojordugaar tabanziliin ekindygeer zil bolko ene ziliin tyryyşiin kojor sara dotor 8742 traagtaruudiigi ba 6127 avtombiiluudiigi byteebe.

Fevraali sarada bykiidee şakuu traagtariin zavooduud eesediingee kedelmeriiigi saizaruulba. Sariin byteegdeciin zarim kubi dooşoo oroson uçar bol fevraali sarada kedelmeriiin ederyyd eceen baisanaar şaltagdana. Syydke (konog) byriiin byteqdece fevraali sara dotor janvaariiinkidtai adlidkabal bykii zavooduuta nemesen baina.

Staalingraadiin traagtariin zavood kamagaas sain kedelmeriiteze baina. Tus zavood bol fevraali sarada kedelmerilke ederyyd oroidoo 23 baikadanç traagtaruud ba zapaasiin keregselyydiin byteeciigi deeşelyyibe. Janvaari sarada bonog byriiin dunda zergiin byteece 109 baisanii o[...] dotor 111 gi byteeb[...] zavood bolbol odoo [...] kvaartal dotor 9170 [...] gi byteeke tesebtei [...] sara dotor araikan 5[...] ruudiigi byteebe. Kva[...] raamiigi dyyren gyic[...] raa traagtariin byteeg[...] ta sarada jikeeken ol[...] toi. Eeriingee maar[...] ruudta zapaasiin k[...] byteeke talaar amzalt[...]

Goorikovskiin avt[...] vood bolbol eşee jan[...] ederbyriiin dunda ze[...] mbiiluudiigi byteesen [...] sarada ederbyriiin 5[...] kengen jabadaliin)avt[...] byteebe. Menee C[...] avtombiiliin zavood [...] gen jabadaliin ma[...] oloor byteeke keregte[...] na. Tus zavood bol[...] sarada kengen jabada[...] şiinanuudiigi byteese[...] li saraga 229 maşiin[...] bolkiin gadana, tere [...] diin çanariigi saizaru[...]

Moskvaagiin, Staali[...] te avtombiiliin zavoo[...] vaari ba fevraali sara[...] avtombiiluudiigi bytee[...] riingaa tesebiigi 101[...] be. Men tereçelen, [...] bolbol zapaasiin ke[...] byteeke daabariaa am[...] cedkeze baina gebel [...] 115 % gyicedkebe. T[...] na tus zavood bolbol [...] kiin avtombiiliin zavo[...] ruudiigi byteeze baina[...] gaa janvaari sarada 8[...] sarada 51% gyicedke[...]

Kaarikoviin traagtar[...] bol byteece nege bag[...] ba. Zavood bol janv[...] ederbyriiin dunda [...] traagtaruudiigi bytee[...] aad fevraali sarada [...] miil 70 gi byteebe zy[...] bol eeriingee maarkii[...] zapaasiin keregselyydi[...] byteesen baina, tiibeç [...] taruudiin byteeciigi o[...] şaltagaan bişe.

Bykiidee şakuu z[...] byteesen zyilnyyd va[...] cag doroni egedeggy[...] naas sklaaduudıa kebt[...] Uçar iimiin tula zam[...] aradiin komisaarnar b[...] biil ba traagtaruudi[...] tarilgada cag deereni [...] jabadaliigi kangaka jo[...]

Metaaliin kailuulalga

(Mingan toonnoor)

	Fevr. 28	Maarta 1	Maarta 2	Maarta 3	Maarta 4
Şirem	15,7	15,4	15,0	14,2	15,1
Bulad	15,1	15,3	15,4	14,6	14,4

Manzuur ba Zekeegi bulimtarsanaa Çan—Kai-zebşeelgeke sanaatai Çan-Kai-Şii zebşeeke sa

Japoonii ceregyyd Gyвeikou ва Sefenkougi ezel[...]

Mygden, 15 (T). Baigça maartiin 11 nii eder japoonii ceregiin Kabakaariin brigaada Gybeikougi (kitadiin jike kanadaki garca) ezelbe. Japoonii ceregiin kaltariin brigaada bol eris tesiin baildaa jabuulsanii eceste maarta 10-nii eder Sinfenkougi (men kitadiin jike kanaadaki garca ezelbe. Japoonii ceregiin Ionijaamiin brigaada Dynziakougiin garciigi ezelbe.

Iime deerees kitadiin jike kanabol bykiidee japoonii ceregyydiin garta orobo. Japoonii ceregyydiin çanadiin jabuulga bol ceregiin ulas teriin talaar Zekeegi Manzuurzuulka, Koito Kitad deere Japoondo zokistoi taatai guulka keregte baina. zasag bol tus moziigi „şineer emkidkekiin" teseb yiledberilenkei, t[...] josoor ene moziin koi[...] Kiingen mozotoi neged[...] tai şuu.

Japoonii gadaada keregiin miniisterstve Çan—Ka[...] zamiini „olgozo" вaina

Tokioo, 15 (T) Japoonii sonin biçegyydiin sanamzaar: Zekee moziigi aldasan ba kaantanii belegleleeş daralta kiike baisan uçaruudaas Çan-Kai-Şii ba Naankinii zasagiin baidal jike muudaba. Sonin biçegyydiin ygeer: Çankaişii zasagaa gartaa bariza yldekiin onco arga bol japoondo dyritei bodolgo jabuulka kereg bolçood baina. Japoonii gadaada keregiin miniisterstviin temdeglekeni: Çan-siy-lianii tuşaalaa orkizo arilsan Koito Kitaddeki baidal kubilsan, ilangajaa kitadiin jike kaniin utiiruu neitraal zoono (kaişaaç kamaagyi zabsar kile) baiguulka tukai japoonoos duridkasan uçar iime tula japoonii caadiin bodolgo bol Çan-Kai-şiigaas dulduidana. Gadaada keregiin miniisterstviin naidakani: Çan-Kai-şii b[...] diin bodolgiin karaadan[...] yndeselze Japooniigi e[...] tukai ali olon medyy[...] (kitad aradiigi samaaru[...] kiigeed yzeke beze, zy[...] dee Japoontoi kelcee [...] oroldood yzeke bişaabi[...]

Nankinii zasagiin udaridagçad Jap[...] keereldee jaвuulka geze şiidkene

Tokioo, 15 (T). Japoonii „Nici Nici soninii Şankaigaas absan medeegeer: Çan-Kai-Şii, Naankinii zasagiin gadaada keregiin miniister Lo-Ven-Kaan ba Şanşii moziin lovon Yn-şii gurban kamtiin zebleө kiigeed japoon kitadiin asuudaliigi şiidken zebşeeld[...] raa ceke keereldee jab[...] ze Japoon ulasta durid[...] şiidkebe. Ene duridkali[...] do ilgekiin tula. zokisto[...] meente oloko gebe gen[...]

Redaagtor S. Şirabon

Тип. Издательства Б.-М. „Правда" и „Унэн" № 14.